Kasvupohja kuntoon!

Koneyrittäjien tavoitteita seuraavalle hallituskaudelle

KONEYRITTÄJÄT

Kasvupohja kuntoon!

- **Energiaomavaraisuutta** parannetaan kotimaisilla polttoaineilla.
- **Tiestön korjausvelkaa** on vähennettävä.
- **Metsien kasvu**un on panostettava **ja** sen kestävä **käyttö** on turvattava.
- **Työpaikoilla oppimisen** edellytyksiä ja rahoitusta on kehitettävä eri alojen erityispiirteet huomioon ottaen.
- **Maksuaikalainsäädäntö** pitää päivittää.

Energia

- **Energiaomavaraisuutta parannetaan kotimaisilla polttoaineilla.**
  - **Tunnistetaan tuontienergiaan liittyvät (liian) suuret riskit.**
  - **Turvataan puun käytön hyväksyttävyys energiantuotannossa.**
  - **Turvetta käytetään (määräaikaisesti) puun rinnalla huolto- ja toimitusvarmuutta lisäävänä polttoaineena. Turpeen hinta vakautetaan. Aikaperspektiivinä pitää olla kaksi hallituskautta.**

Taustaa

- Koska teollisen mittakaavan vaihtoehdot puuttuvat, polttaminen säilyy merkittävänä energiantuotannossa ja siinä käytetään kotimaisia polttoaineita, kuten puuta, turvetta, bioöljyjä, biokaasua ja kierrätyspolttoaineita. Suomessa on päätetty vähintään puolittaa turpeen käyttö energiatuotannossa 2030 mennessä. Turpeen merkitys toimitus- ja huoltovarmuuspolttoaineena ymmärretään nyt energiakriisin keskellä aiempaa laajemmin.
- Puu on Suomen tärkein oma polttoaine energiantuotannossa ja varsinkin lämmöntuotannossa.
- EU:sta tulee painetta rajoittaa energiapuun hyödyntämistä. Energiapuu syntyy hakkuiden ja muun teollisen prosessin sivutuotteena: metsätähteenä, rankapuuhakkeena, puruna ja kuorena. Metsien käsittelykin on Suomen oloissa nähtävä hakkuiden osalta teollisen prosessin osana ja siitä tuleva puutavara on sivutuotetta, jota voidaan hyödyntää energiantuotannossa.
- Energiantuotantomme omavaraisuus, huoltovarmuus ja toimitusvarmuus korostuivat entisestään, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Jos näitä halutaan kasvattaa, tarvitaan kaikkia kotimaisia kiinteitä polttoaineita energiantuotannossa, myös turvetta ainakin siirtymäaikana. Siksi turpeen hinta on vakautettava, jotta se saadaan järkevästi puun rinnalla hyödynnettäväksi.

Tiestö kuntoon

- **Tiestön korjausvelkaa on vähennettävä.**
  - **Muistettava myös alempiasteiset tiet (yksityistiet) ja sillat.**
  - **Teiden peruskunnossapito on nostettava tärkeämmäksi kuin uusien väylähankkeiden kehittäminen.**

Taustaa

Väyläviraston mukaan väyläverkon korjausvelka on yli kaksi miljardia euroa. Tieverkon korjausvelasta vain 10 % kertyy pääväyliltä.

Suomessa on yksityisteitä 14 000 kappaletta, 370 000 km, siltoja niissä 12 000 kpl.

Yksityisteiden varrella on 40 000 maatilaa ja niiden kautta kuljetetaan vuosittain 1,2 miljoonaa puukuormaa.

Yksityisteiden varsilla on 250 000 omakotitaloa sekä 190 000 loma-/vapaa-ajan asuntoa.

Yksityistiet ovat tärkeitä raaka-ainekuljetuksille, polttoainekuljetuksille, huoltovarmuudelle ja pelastustoimelle sekä virkistyskäytölle.

Raskaita työkoneita on siirrettävä jopa tuhansia päivittäin. Koneiden siirtokuljetukset ovat telipainoltaan raskaita erikoiskuljetuksia ja heikkokuntoisten siltojen painorajoitukset aiheuttavat siten ongelmia koneiden kuljetuksiin.

Metsät

- **Metsien kasvuun on panostettava ja sen kestävä käyttö on turvattava.**
  - **Toteutetaan kansallista metsästrategiaa.**
  - **Toimintaympäristö saatava vakaaksi ja ennustettavaksi.**
  - **Metsiin vaikuttavissa päätöksissä on otettava huomioon niiden vaikutukset yrityksiin.**

Taustaa

- Teollisuuden puunkäyttö on Suomessa noin 70 miljoonaa kuutiometriä, josta on tuonnilla katettu noin 10 miljoonaa kuutiota. Nyt suurin osa tuonnista loppuu, kun puuta ei tuoda Venäjältä. EU:sta on tulossa tavoitteita niin hiilinieluille, päästöille kuin luonnon monimuotoisuuden lisäämiselle, myös ennallistamis-asetusta valmistellaan. Painetta metsien käytölle ja käyttämättömyydelle tulee monesta suunnasta.
- Metsäalan toimijoiden, myös koneyritysten, näkökulmasta linjakas ja ennustettava metsäpolitiikka on tärkeää tulevien investointien ja toiminnan kehittämisen kannalta. Suomessa on biotalousstrategia, biodiversiteettistrategia ja kansallinen metsästrategia. Näiden yhteensovittaminen ja linjakas pitkäjänteinen toteuttaminen on tärkeää. Se mahdollistaa metsien monipuolisen hyödyntämisen ja kasvavan hyvinvoinnin luomisen metsistä. Se mahdollistaa myös Venäjältä tuodun puun korvaamisen kotimaisella puulla puunjalostuksessa ja energiantuotannossa.
- Kotimaisen puunhankinnan turvaamiseksi on vahvistettava teollisuuden investointitarpeita tukevia rakenteita (esim. sähkö- ja kaukolämpöverkot, satamat, raiteet, tiet, sillat, terminaalit) ennakoivasti ja kokonaisvaltaisesti.
- Taloustutkimuksen vuonna 2021 tekemän selvityksen mukaan 10 miljoonan kuutiometrin puunkäyttö (jalostus) vaikuttaa julkiseen rahoitukseen (valtionvero, kuntavero ja sosiaalirahastomaksut) noin **yhden miljardin** euron verran.

Työvoima

- **Työpaikoilla oppimisen edellytyksiä ja rahoitusta on kehitettävä eri alojen erityispiirteet huomioon ottaen.**
  - **Nykyinen koulutussopimusjärjestelmä ilman työpaikalle maksettavaa korvausta ei sovellu kaikille aloille, kuten pääoma- ja pienyritysvaltaisille työkonealoille (mm. maarakennus- ja metsäkonealat).**

KONEYRITTÄJÄT

Taustaa

- Työkonealojen opiskelijoista liian harva työllistyy koulutustaan vastaavaan työhön. Yhtenä syynä on hatarat taidot, jotta tyypillisen koneyrityksen olisi taloudellisesti mahdollista ottaa valmistunut henkilö työhön. Opiskelija tuottaa liian pitkään liikaa tappiota.
- Opiskelija harjaantumista parantaa onnistunut työpaikalla harjoittelu – oppisopimuksen taikka koulutussopimuksen avulla. Valtaosa ammatillisesta opiskelusta perustuu lähiopetukseen ja työpaikalla koulutussopimuksella opiskeluun.
- Koulutussopimuksen mukaisessa harjoittelussa ei makseta opiskelijalle palkkaa, mutta ei myöskään työpaikalle korvausta opiskelijan opastamisesta. Se tulee erityisesti konealalla kalliiksi, kun opiskelijalle pitää konetyössä luovuttaa kone sekä varata opastusresurssia. Tuotanto kärsii ja kustannukset ovat kalliit. Pienyritykselle se useinkin merkitsee työntekijöiden kouluttamista jollekin muulle yritykselle – kilpailijalle.
- Työpaikalla opiskeluun tulisi luoda nykyistä parempi taloudellisen tuen malli, jotta välttämätön työpaikalla opiskelu saataisiin järjestettyä laajasti taloudellisesti järkevällä tavalla koneurakointialojen yrityksissä.

Yrittämisen edellytykset

- **Maksuaikalainsäädäntö pitää päivittää.**
  - **Kohtuuttoman pitkiä, yli 30 päivän maksuaikaehtoja ei pidä sallia.**

Taustaa

- Koneurakointialoilla on tyypillistä, että konetyöpalveluita (puunkorjuu, metsänparannus, tien ylläpito, tien kunnostus, rakennusten pohjatyöt, tienrakennus) tuottavat koneyritykset ovat pieniä suhteessa palveluja ostavaan asiakkaaseen (metsäteollisuus, rakennusliike, teleyhtiö, ym.). Usein palveluiden tuotantoketjut ovat pitkiä ja koneyritys on alihankintaketjun loppupäässä. Suuret asiakkaat tyypillisesti vaativat pitkiä maksuaikoja, jopa useita kuukausia. Maksuaikojen pidentäminen pienten koneyritysten pitämiseksi asiakkaan pankkina on maksuaikalain vastaista.

- Esimerkiksi eräs metsäyhtiö on käytännössä pakottanut alihankkijoitaan suostumaan 60 päivän maksuaikaan ja samalla neuvotellut pankin kanssa rahoituspaketin, jolla raha saadaan kiertämään nopeammin alihankintayritykselle. Alhaisten korkojen ja marginaalien aikana tällainen vielä toimii. Jo nykykoroilla tämä tarkoittaa pienyritykselle 3–4 prosentin lisäkustannusta liikevaihdosta. Kohtuutonta.